

БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА

БЪЛГАРСКА
ФОНДОВА БОРСА
СОФИЯ

ПРАВИЛНИК ЗА ДЕЙНОСТТА

ЧАСТ I ОБЩИ ПРАВИЛА

Глава Първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите Общи правила са част от Правилника за дейността на Борсата и уреждат условията и реда за администриране на Борсата, общите й принципи на дейност, нейната организационна структура и управление, борсовия арбитраж, както и всички останали въпроси от общ характер.

Чл. 2. (1) Дейността на Борсата се урежда от:

1. Настоящите Общи правила;
2. Правилата за членство;
3. Правилата за допускане до търговия;
4. Правилата за търговия;
5. Правилата за надзор върху търговията;
6. Правилата за управление на риска;
7. Правилата за Арбитражния съд при Борсата;
8. Правилата за конфликт на интереси;
9. Правилата за регистрация и търговия на държавни ценни книжа;
10. Правилата за подаване на вътрешни сигнали от служители.

(2) Съвкупността от Правилата по ал. 1 съставлява Правилника на Борсата по смисъла на чл. 167 от ЗПФИ и регламентира правата, задълженията и изискванията към членовете на Борсата, борсовите посредници и допуснатите до търговия емисии финансови инструменти.

Чл. 3. Измененията и допълненията на Правилата се приемат от Съвета и подлежат на предварително одобрение от КФН по реда на ЗПФИ. Правилата подлежат на съгласуване или одобрение и от други институции в случай, че законът го изисква. Измененията и допълненията на Правилата влизат в сила от деня, следващ изтичането на 14 (четиринадесет) календарни дни от деня на оповестяването им, освен ако Съветът не е определил друг срок.

Чл. 4. (1) Пазарен оператор на Борсата е „Българска фондова борса“ АД, което дружество администрира, ръководи и организира Борсата. Борсата не е юридическо лице, отделно от своя пазарен оператор.

(2) „Българска фондова борса“ АД като юридическото лице, изпълняващо едновременно функциите на Борса и пазарен оператор, има право да упражнява всяко от правата, свързани с регулирания пазар, и притежава необходимите лицензи от КФН за организиране на такъв.

(3) „Българска фондова борса“ АД като пазарен оператор е независима и саморегулираща се институция, която осъществява своята дейност под надзора на КФН и подчинява дейността си

на закона, своя устав и вътрешни актове, Правилника и решенията на Общото събрание на акционерите си.

Глава Втора ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ И ПРИНЦИПИ НА БОРСАТА

Чл. 5. Борсата дава възможност и предоставя на членовете си механизми за сключване на сделки с финансови инструменти, като извършва дейност по смисъла на чл. 152, ал. 1 от ЗПФИ и чл. 4, § 1, т. 21 от Директива 2014/65/ЕС.

Чл. 6. Сделките по предходния член се сключват само дистанционно по електронен път чрез търговската система на Борсата (Системата).

Чл. 7. Дейността на Борсата се основава на следните принципи:

1. Осигуряване на равни условия за достъп и участие в търговията с финансови инструменти на борсовите членове и на техните клиенти;
2. Осигуряване на равен достъп до пазарната информация на борсовите членове, на техните клиенти;
3. Прилагане на унифицирани правила за борсова търговия, сключване и изпълнение на сделките с финансови инструменти;
4. Прилагане на обективни стандарти, честно и безпристрастно отношение към различните борсови членове и техните клиенти по отношение на търговията, осъществявана на пазарите, организирани от Борсата;
5. Осигуряване на пълна прозрачност относно формирането на цените на търгуваните на Борсата финансови инструменти.

Глава Трета УПРАВЛЕНИЕ НА БОРСАТА

Чл. 8. (1) Управлението на дейността на Борсата като регулиран пазар се осъществява от следните органи:

1. Съвет на директорите;
2. Изпълнителен директор;
3. Директор Търговия;
4. Директор Правомерност;
5. Директор Информационни технологии.

(2) Дейността на органите по ал. 1 се подпомага от специализирани дирекции

1. Дирекция “Търговия, емитенти и членство”;
 2. Дирекция “Правомерност”;
-

3. Дирекция “Информационни технологии”.

(3) При определени условия, описани в Правилата по чл. 2, ал. 1, директорите на специализираните дирекции могат да изпълняват възложени им от съответния орган управленски функции по реда, предвиден в този Правилник.

Чл. 9. (1) Съветът осъществява дейността си в съответствие с изискванията на закона, Устава и Правилника на Борсата.

(2) Съветът има следните правомощия:

1. приема, изменя и допълва Правилника на Борсата;
2. приема, изменя и допълва Тарифата за таксите на Борсата и Тарифата за таксите и разносните на Арбитражния съд към Борсата;
3. приема решения и издава нареждания във връзка с упражняването на правомощията си, които са задължителни за участниците на пазарите, организирани от Борсата;
4. допуска финансови инструменти до търговия и спира или прекратява търговията с определени емисии;
5. приема членове на Борсата и техните борсови посредници и ги отстранява временно или окончателно от борсова търговия;
6. определя условията и реда за сключване на сделките на Борсата и осигурява законосъобразното провеждане на борсовата търговия;
7. организира дейността на Борсата във връзка с приключването на борсовите сделки и взаимодействието с депозитарните и клиринговите институции;
8. определя изискванията относно техническото осигуряване на членовете, които да гарантират сключване и приключване на сделките;
9. осигурява спазването на Правилника от борсовите членове и техните служители и клиенти;
10. осъществява контрол спрямо сделките, извършвани от участниците на Борсата, с цел установяване на нарушения на законовите изисквания и на Правилата, извършване на търговия в нарушение на установения ред или поведение, което може да е свързано с извършването на пазарни манипулации;
11. налага санкции на членовете и на борсовите посредници при нарушаване на Правилата и на нарежданията и решенията на Съвета;
12. определя реда за достъп и използване на материалната база на Борсата от нейните членове;
13. одобрява самооценката на съответствието по чл. 48 от Директива 2014/65/ЕС;
14. упражнява всички други права, които са му предоставени съгласно закона, Устава и този Правилник.

(3) Съветът уведомява КФН за всички свои решения, имащи отношение към дейността на Борсата като регулиран пазар, както и относно изменения и допълнения в документите,

послужили като основание за издаване на лиценз, в съответствие със законовите изисквания и срокове.

Чл. 10. (1) Изпълнителният директор на Борсата:

1. организира изпълнението на решенията на Съвета във връзка с дейността на Борсата;
2. представлява Съвета пред другите органи на Борсата и пред всички трети лица, във връзка с дейността на Борсата;
3. осъществява, в сътрудничество със специализираните дирекции, оперативно ръководство и контрол върху дейността на Борсата;
4. предлага на Съвета решения в случаите, когато доставчик на услуга, ползвана от Борсата, не изпълнява ефективно функциите си или в съответствие със законовите си задължения;
5. осъществява и други правомощия, определени в Правилата или възложени му по решение на органите на Борсата.

(2) Съветът може да упълномощи друго лице относно частичното или цялостно упражняване на правомощията на Изпълнителния директор по ал. 1. Това лице следва да отговаря на законовите изисквания към длъжността на Изпълнителния директор и подлежи на предварително одобрение от КФН.

Чл. 11. (1) Директорите на специализираните дирекции осъществяват дейността на ръководените от тях звена в съответствие с Правилника на Борсата, възприетите вътрешни оперативни процедури и политики, както и следват приетата от Съвета бизнес стратегия на Борсата.

(2) Директорът Търговия има следните задължения:

1. изготвя предложения към Съвета във връзка с упражняването на правомощията му;
 2. допуска финансови инструменти до търговия и спира или прекратява търговията с определени емисии в определените от Правилника случаи;
 3. регистрира, съответно прекратява регистрацията на маркет-мейкъри по допуснати от него финансови инструменти;
 4. следи за изпълнението на задълженията за текущо и периодично разкриване на информация от страна на емитентите на финансови инструменти, допуснати до търговия на Борсата и предлага решения при констатиране на несъответствия;
 5. одобрява функционално разработването, внедряването и последващата актуализация на Системата съгласно чл. 3, пар. 1, б. „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;
 6. следи за цялостното провеждане на търговските сесии;
 7. предприема мерки за разширяване на обхвата на функциите на Системата, когато това е необходимо съгласно чл. 3, пар. 2, б. „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;
 8. други функции, възложени му по силата на Правилника или произтичащи от регламентите, съответно делегираните регламенти по прилагането на Директива 2014/65/ЕС.
-

(3) Директорът Правомерност има следните задължения:

1. анализира и прави предложения за привеждане на правилата за дейността на Борсата в съответствие с действащата нормативна уредба;
2. организира извършването на самооценката за съответствие с чл. 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;
3. изяснява законовите задължения по отношение на алгоритмичната търговия пред целия персонал на Борсата, който осъществява функции, свързани с нея, съгласно чл. 4, пар. 1, б. „а“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;
4. осъществява, съвместно с Директора Търговия, ежегодната оценка на съответствието на членовете на Борсата по чл. 7 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;
5. организира разработването и поддържането на политики и процедури за гарантиране на съответствието на Системата със законовите задължения на Борсата, съгласно чл. 4, пар. 1, б. „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;
6. подготвя, съвместно с Директора Търговия, предложения към Съвета за изменения в Правилника;
7. осъществява надзор над търговията на Борсата с цел ограничаване, предотвратяване и установяване на пазарни злоупотреби;
8. изготвя предложения към Съвета за налагане на санкции в случаите на нарушения на Правилника или задължителни решения на Борсата;
9. упражнява периодичен контрол за установяване на потенциални конфликти на интереси, извършва анализ на възможностите за неблагоприятни последици вследствие на тях и предлага решения на Съвета за разрешаването им;
10. осъществява други функции, възложени му по силата на Правилника или произтичащи от регламентите, съответно делегираните регламенти по прилагането на Директива 2014/65/ЕС.

(4) Директорът Информационни технологии има следните задължения:

1. осъществява техническите действия, свързани с внедряването и актуализирането на Системата, съгласно чл. 3, пар. 1, б. „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;
 2. организира цялостното функциониране на останалите информационни системи на Борсата;
 3. организира техническото разработване на софтуерни приложения във връзка с функционирането на информационните системи на Борсата;
 4. организира архивирането на информацията и резервирането на информационните системи с цел осигуряване на непрекъсваемост в дейността на Борсата, съгласно чл. 16, пар. 2, б. „д“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;
 5. анализира техническите въпроси, предлага мерки и осъществява необходимите мерки в компетенцията му по тези въпроси;
 6. осъществява общ и текущ мониторинг, включително и в реално време, на капацитета на всеки елемент от техническата инфраструктура на Борсата, съгласно чл. 12 от Делегиран
-

регламент (ЕС) 2017/584;

7. предлага решения и предприема мерки за разширяване на техническия капацитет на Системата, когато това е необходимо, съгласно чл. 11, пар. 3 и 4 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;

8. извършва периодична проверка на характеристиките и капацитета на информационните системи, включително и провеждането на стрес-тестове, съгласно чл. 14 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;

9. осъществява действията във връзка с осигуряването на техническата и информационна сигурност на инфраструктурата на Борсата съгласно чл. 23 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/584;

10. осъществява други функции, възложени му по силата на Правилника или произтичащи от регламентите, съответно делегираните регламенти по прилагането на Директива 2014/65/ЕС.

Глава Четвърта

ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ СЛУЖИТЕЛИ НА БОРСАТА И УЧАСТНИЦИ НА ПАЗАРА

Чл. 12. Служителите на Борсата не могат да влизат в договорни отношения с членове на Борсата, с емитенти на финансови инструменти или с техни служители, в резултат на които се предоставят работна сила или трудов резултат.

Чл. 13. Служителите на Борсата не могат:

1. да участват в управителните и контролните органи на членовете на Борсата, на дружествата, емитирали финансови инструменти, които се търгуват на Борсата, включително да бъдат техни прокуристи или друг вид представители;
2. да правят публични изявления, с които да дават препоръки и изказват предположения във връзка с борсовата търговия, включително пред брокери и представители на членовете на Борсата;
3. да разпространяват или се възползват от поверителна информация, станала им известна по повод изпълнението на служебните им задължения. Тази забрана важи и за времето след прекратяване на служебното правоотношение между конкретния служител и Борсата;
4. да правят изявления, коментари, публикации, медийни изяви, участия в семинари или друг вид публични изяви, които могат да доведат до конфликт на интереси.

Чл. 14. (1) Всеки служител на Борсата е длъжен да разкрие писмено пред Съвета на директорите всеки свой търговски, финансов или друг делови интерес, който засяга интересите на "БФБ" АД или интересите на борсов член.

(2) Служителите на Борсата са длъжни при изпълнението на своите задължения да поставят интересите на "БФБ" АД над своите собствени интереси.

(3) Служителите на Борсата не участват в обсъждането, подготовката, вземането и изпълнението на решения по въпроси, по които те или членовете на семейството им имат търговски, финансови или други делови интереси.

Чл. 15. Борсата не носи отговорност за вреди, причинени на членовете или техните клиенти при използването на търговската система и техническото оборудване на Борсата, освен при умисъл или гръба небрежност от нейни служители.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Употребените в тези Правила термини, които не са дефинирани, се разбират в смисъла, в който се използват в ЗППЦК, ЗПФИ, ЗПМПЗФИ и актовете по прилагането им, съответно в общото търговско законодателство и търговската практика.

§ 2. По смисъла на тези Правила:

1. “Пазарна информация” е информацията, генерирана от Борсата във връзка с осъществяваната на нея търговия;
2. “Клиринг” са процедурите по определяне на вземанията и задълженията на всеки един от борсовите членове и взаимното им прихващане във връзка със сключените сделки с финансови инструменти;
3. “Сетълмент” са процедурите по изпълнение на задълженията за прехвърлянето на пари и/или финансови инструменти във връзка със сделки и тяхното регистриране по сметка в депозитарна институция;
4. “Депозитарна институция” е ЦД или друг депозитар на финансови инструменти, определен при спазване на изискванията на ЗПФИ;
5. “Клирингова институция” е ЦД или друга институция, изпълняваща клирингови функции, определена при спазване на изискванията на ЗПФИ.

§ 3. В настоящите Правила са използвани следните съкращения:

1. “Борсата” - “Българска фондова борса” АД, респективно регулирания пазар, организиран от “Българска фондова борса” АД;
 2. “Съвета” – Съвета на директорите на “Българска фондова борса” АД;
 3. “Изпълнителния директор” – Изпълнителния директор на “Българска фондова борса” АД;
 4. “Системата” – Електронната система за търговия, посредством която се осъществява борсовата търговия;
 5. “КФН” – Комисията за финансов надзор;
 6. “ЦД” – “Централен депозитар” АД;
 7. “ЗПФИ” – Закон за пазарите на финансови инструменти;
 8. “ЗППЦК” – Закон за публичното предлагане на ценни книжа;
 9. “ЗПМПЗФИ” – Закон за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови
-

инструменти;

10. “Директива 2014/65/ЕС” – Директива 2014/65/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС;

11. „Делегиран регламент (ЕС) 2017/584“ - Делегиран регламент (ЕС) 2017/584 на Комисията от 14 юли 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти, с които се уточняват организационните изисквания към местата на търговия;

12. “Директора Търговия” – директора на дирекция “Търговия, емитенти и членство” в “Българска фондова борса” АД;

13. “Директора Правомерност” – директора на дирекция “Правомерност” в “Българска фондова борса” АД;

14. “Директора Информационни технологии” – директора на дирекция “Информационни технологии” в “Българска фондова борса” АД.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите Правила са в сила от 20.11.2023 г.